

ICOM

M U Z E U L Ș I P U B L I C U L

dr. Florian GEORGESCU, Vasile IACOB, Panait I. PANAIT

În cadrul activității culturale ce se desfășoară în patria noastră, instituțiilor muzeale le revine un rol important. Posesoare ale unui bogat și valoros patrimoniu, continuatoare ale unor experiențe acumulate timp de un veac și jumătate, muzeele de istorie, de artă și etnografie, de științe naturale, sau cu profil memorial își aduc aportul lor la desfășurarea cu succes a revoluției culturale inițiate și conduse de partid. Rețeaua muzeistică națională cuprinde în prezent un număr de 276 instituții, dintre care peste 65% au fost înființate în anii puterii populare. Nu există nici o unitate muzeală rămasă la stadiul de acum un sfert de veac. Sub îndrumarea organelor de partid și de stat, muzeologia românească a înregistrat o amplă și plurivalentă dezvoltare, stabilindu-și coordonatele activității de conservare, cercetare și difuzare a cunoștințelor referitoare la patrimoniul muzeal. S-a creat pe plan național o evidentă opinie de masă favorabilă creșterii activității și rolului muzeelor.

În grija instituțiilor muzeale se află în prezent milioane de obiecte, ce reflectă atit bogățiile naturale ale patriei, cât și îndelungul proces de locuire și de creație omenească.

Muzeul contemporan este o instituție complexă, științifică și cultural-educativă, care își propune, în primul rând, să cerceteze, să conserve și să valorifice obiectul muzeistic. Muzeologia, prin specialiștii ei, are îndatorirea difuzării informațiilor științifice obținute din studierea patrimoniului cultural, contribuind astfel la istoricele transformări ce au loc în patria noastră. „Se știe — se subliniază în Raportul prezentat la cel de al X-lea Congres al P.C.R. — că o caracteristică fundamentală a dezvoltării societății contemporane este amploarea fără precedent a cunoașterii dezvoltării vertiginose a tuturor științelor, a volumului de date care oferă cheia înțelegerii fenomenelor naturii, vieții și societății. S-a acumulat un tezaur imens de valori spirituale, de înțelepciune condensată, și nici un om care vrea să fie la înălțimea epocii nu poate face abstracție de existența lor”¹. Tendința de a face muzeul o instituție apreciată și utilă, cu un rol educativ permanent, duce în mod obiectiv la încadrarea lui în rîndul factorilor ce concură la dezvoltarea culturală a României. În tezele celui de al X-lea Congres al P.C.R. se arată că „o dată cu dezvoltarea forțelor de producție și ridicarea nivelului de trai, o importanță deosebită pentru îndeplinirea sarcinii fundamentale a dezvoltării multilaterale a noii orînduirii are intensificarea activității de educație, formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor”².

Pentru analiza stadiului în care se află activitatea cultural-educativă a acestor instituții, Direcția muzeelor din C.S.C.A., a studiat îndeaproape experiența instituțiilor muzeale din municipiul București și din județele Bacău, Brașov, Constanța și Sibiu. De asemenea, în colaborare cu Comitetul național român pentru ICOM a fost lansat un chestionar analitic privind raportul muzeu-public, datele obținute pe această cale constituind o valoroasă bază documentară.

Ceea ce se degajă din materialul informativ studiat este faptul că mișcarea muzeistică înregistrează în prezent un ritm viu de dezvoltare și că la baza muncii culturale a muzeelor se găsește, în cele mai multe cazuri, expoziția permanentă.

¹ Nicolae Ceaușescu, *Raportul Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea P.C.R. în perioada dintre Congresul al IX-lea și Congresul al X-lea și sarcinile de viitor ale Partidului*, în „Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român”, Ed. politică 1969, p. 70.

² *Ibidem*, p. 69.

După decenii de mari acumulări, numeroase sînt instituțiile muzeale care posedă un patrimoniu corespunzător organizării unor expoziții interesante. Beneficiind de sprijinul material multilateral acordat de stat, marea majoritate a muzeelor își desfășoară munca în condiții bune. Acest fapt favorizează concentrarea activității cu publicul în expoziția permanentă. În anii 1968—1970 s-a înregistrat, aproape în toate muzeele județelor analizate, o creștere continuă a numărului de vizitatori. Pe primul loc se situează Acvariul din Constanța, care s-a bucurat de o atenție deosebită din partea publicului din țară și de peste hotare. Numărul vizitatorilor pe trim. I—III/1970 reprezintă 124% față de întregul an 1968. Creșteri substanțiale se constată la Muzeul județean din Brașov, la muzeele de artă și de arheologie din Constanța, la Muzeul Cetății Bran sau la Muzeul de istorie din Bacău. O situație aparte s-a creat la Muzeul de istorie din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, Muzeul din Făgăraș și altele, unde s-a înregistrat, în același timp, un procent scăzut de vizitatori, fapt explicat în bună măsură prin nivelul scăzut al expozițiilor permanente.

Este o realitate indiscutabilă că, printre condițiile esențiale ale atragerii vizitatorului, un loc de seamă îl ocupă valoarea exponatelor, modul lor de prezentare și competența personalului muzeal în a face cunoscute aceste valori³.

Omul zilelor noastre are tot mai mult nevoie de repere reale în mijlocul masei imense de reproducere⁴, în condițiile dispariției rapide a unor obiecte etnografice, a transformării ample a naturii. De aceea, el caută în exponatul muzeal un mesaj direct, iar în expoziția permanentă sau temporară un mijloc de informare și instruire și nu numai o sursă de delectare. Altfel spus, se înregistrează o evidentă mutație de concepție a opiniei contemporane, care inseriază instituțiile muzeale mijloacelor de adaptare la noua existență. În acest context, exigența prinde dimensiuni crescînde, imprimînd personalului muzeistic sarcini noi, legate, în primul rînd, de valorificarea patrimoniului muzeal. Oricît de numeroase și de reușite ar fi manifestările organizate de muzeologi în afara instituției, ele nu vor putea suplini cu nimic carențele existente în expoziția permanentă. De aici, concluzia firească a realizării unor expoziții științifice și estetice cu obiecte originale, în continuă primenire⁵. Experiențele Muzeului de istorie a municipiului București, a Muzeului de artă al R. S. România etc. dovedesc că fiecare etapă de primenire a pieselor din expozițiile de bază are un vădit ecou în rîndurile vizitatorilor, mulți dintre aceștia fiind la a treia sau chiar la a patra vizită în sălile de expoziții.

Un loc de seamă în activitatea cu publicul revine însă personalului de îndrumare. Cu foarte puține excepții, în prezent, în muzeele noastre, ghidajul se face prin metoda clasică, orală. Grupul de îndrumare este alcătuit, în cea mai mare parte, din absolvenți ai învățămîntului superior, deși unii conducători de muzeu socotesc mai utilă angajarea ca îndrumători a unor absolvenți ai învățămîntului mediu. Pretutindeni, funcția de îndrumare este considerată o treaptă aproape obligatorie de acces în munca muzeologică și de promovare în celelalte funcții. Acest fapt creează o situație de provizorat în munca cu publicul din muzeu, de schimbare neîntreruptă a personalului de specialitate. Situația se repercutează în lipsa de preocupare a muzeologilor în domeniul psiho-pedagogiei muzeale, disciplină larg studiată în momentul de față pe plan mondial.

Crearea unor colective culturale-educative, pe lângă cîteva muze-pilot, ar putea aduce elemente noi în domeniul îndrumării muzeale.

Pornind de la considerentele enunțate mai sus, subliniem și de această dată că activitatea muzeală nu poate face abstracție de legile sociologiei, pedagogiei și psihologiei. Oricît s-ar strădui un muzeolog să-și însușească aceste discipline, să fie un bun conservator și, în același timp, un cercetător în domeniul unei specialități date, el nu va putea atinge niciodată nivelul cerut de societatea contemporană în toate aceste preocupări. De aici, necesitatea specializării muzeologilor în interesul dezvoltării muzeologiei ca disciplină de sine stătătoare.

În stadiul de față, circa 10% din instituțiile muzeale⁶ utilizează ghidajul acustic sau studiază posibilitatea aplicării lui. La Muzeul de artă al R. S. România funcționează un aparat modern, care permite vizitatorului să urmărească, prin banda de magnetofon, caracteristicile fiecărui exponat. Totuși, datele obținute în urma unui sondaj arată că publicul vizitator manifestă unele rezerve față de sistemul respectiv. Majoritatea celor care s-au referit la această problemă au arătat deficiențele legate, deosebi, de emisia concomitentă, în aceeași sală, a mai multor aparate, ceea ce face practic imposibilă vizionarea exponatelor⁷. La Muzeul de științe naturale din Sibiu, la Muzeul de științe naturale din Ploiești, ca

³ Florian Georgescu, *Organizarea muncii educative de masă în instituțiile muzeale*, în „Revista muzeelor” an I (1964) nr. 4, p. 51.

⁴ *Musée et développement*, în „ICOM News”, vol. 22, nr. 3, 1969.

⁵ Vasile Iacob, *Realizări și perspective în domeniul muzeelor de științe naturale*, în „Revista muzeelor”, an VII (1970), nr. 3, p. 252.

⁶ Florian Georgescu, Panait I. Panait, *Aspecte ale activității culturale-educative muzeale*, în „Revista muzeelor”, VII (1970), nr. 6, p. 485.

⁷ Petre Oprea, *Rezultatele unui sondaj la Muzeul de artă al R. S. România*, în „Revista muzeelor”, an V (1968), 4, p. 317.

și la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa” din București, s-a experimentat un sistem de imprimare, pe bandă de magnetofon, a sunetelor diferitelor păsări sau animale. Metoda este interesantă, dar prezintă deficiențe constatate și la Muzeul de artă al R. S. România, alături de altele, specifice acestui mod de prezentare.

Concluzia ce se degajă din aceste câteva exemple este că există preocupări în domeniul modernizării sistemului de îndrumare în muzee. Fără îndoială, aceste căutări sînt menite să înlocuiască munca îndrumătorului, al cărui efort poate fi canalizat spre alte preocupări. Rămîne însă de discutat în ce măsură dotarea noastră tehnică poate satisface exigențele crescînde ale publicului și cum textul imprimat, oricît de bine alcătuit ar fi, este în măsură să suplinească personalul de îndrumare. Dar, oricît de perfecționate vor fi aparatajele introduse, ele nu vor putea înlocui elementul uman de îndrumare. De aceea, chiar în stadiul de față, majoritatea muzeologilor din România consideră îndrumătorul ca factor fundamental al contactului între vizitator și exponat. Tot efortul trebuie depus pe făgașul consolidării unui corp de îndrumare, bine pregătit profesional, cunoscător al mai multor limbi de uzanță internațională. În acest sens, se impune organizarea unor instructaje care să asigure pentru îndrumători un volum minim de cunoștințe în domeniul psiho-pedagogiei muzeale.

În ultimii ani a crescut mereu numărul vizitatorilor străini, fapt pentru care, la muzeele din Capitală, ca și la cele din Sibiu, Brașov, Constanța, Bacău ș.a., se asigură deja îndrumarea în una-tres limbi străine. Ghidajul în limba franceză și în limba germană este cel mai bine asigurat de muzeologii români. Majoritatea oaspeților străini urmăresc cu interes și respect muzeele și monumentele noastre. Însemnările făcute în cărțile de impresii sînt excelente și vădese modul în care cultura materială multimilenară a populației autohtone sau bogățiile pămîntului românesc impresionează pe cei care le cunosc sau care abia acum le descoperă. În general, putem spune că se manifestă pretutindeni o atitudine corespunzătoare față de oaspeții de peste hotare.

În decursul existenței sale, muzeologia românească și-a completat sfera de activitate cu o gamă largă de manifestări culturale-educative. Unele dintre acestea, cum sînt comunicările științifice, conferințele, articolele în presă, au fost practicate timp de aproape un veac și au intrat în fondul de bază al mișcării muzeale. Dar, ca orice instituție vie, muzeul s-a adaptat fiecărei etape de dezvoltare social-economică și și-a sporit considerabil formele de raporturi cu publicul. În prezent, muzeologia românească organizează peste 20 genuri de manifestări culturale și educative, care se adresează unui public larg, de la tineretul școlar la specialiștii în diferite domenii. Conferințe, simpozioane, seri muzeale, concursuri, brigăzi științifice, caravane muzeistice etc. au intrat de mult în domeniul manifestărilor muzeale. Conferințarii din muzee expun aproape 3 000 de teme anuale.

Trebuie subliniat că aceste manifestări se împart în două categorii : unele care reflectă direct valoarea fondului muzeal, activitatea instituției muzeale respective, iar altele care urmăresc aspecte diverse ale culturii generale. În stadiul de față se pune mai stringent ca oricînd problema orientării activității prin conferințe, din partea personalului muzeistic. Fără îndoială că nu se pot stabili soluții definitive, dar va trebui să se ajungă la concluzia că o manifestare susținută de un muzeolog trebuie subordonată în primul rînd interesului imediat al instituției muzeistice. Și acest interes este popularizarea valorilor muzeale și stimularea creșterii patrimoniului muzeistic. Din experiența acumulată în ultimii ani se constată o tendință de lărgire a tematicii manifestărilor cu publicul, fenomen îndreptățit prin creșterea, pe de o parte, a capacității lucrătorilor din muzee, iar pe de alta, prin solicitarea instituțiilor organizatoare. Chiar și în această situație ponderea manifestărilor muzeale va trebui să revină acelor conferințe, simpozioane, seri muzeale, chiar concursuri, izvorîte din preocupările directe ale instituțiilor muzeale. O experiență interesantă în acest sens oferă Muzeul de istorie a municipiului București, unde colaborarea cu Universitatea Populară are ca element de bază câteva cursuri ținute la case de cultură și întreprinderi sub titlul „Pagini de istorie bucureșteană”. Profilul muncii culturale și educative desfășurată de acest muzeu este dat de însăși natura științifică a activității lui.

Conferințele expun și membrii corpului didactic, specialiștii din institutele Academiei R. S. România juriștii, lucrătorii M.A.I. dar și muzeologii. Manifestările cercetătorilor din muzee trebuie să se deosebească de cele ale celorlalți specialiști, prin scopul lor fundamental și anume : popularizarea patrimoniului muzeistic și prin aceasta evocarea istoriei, explicarea fenomenelor naturii sau creației artistice. Încadrînd acest fel de activitate culturală în coordonatele sale firești vom răspunde înseși misiunii profesionale, fără să se neglijeze și celelalte îndatoriri, căci un muzeolog nu este numai un conferențiar ci și un conservator de înaltă răspundere, în grija căruia se găsește patrimoniul cultural național, și, în același timp, un cercetător asiduu al acestui patrimoniu ⁸.

⁸ Vasile Drăguț, *Muzeul — instituție de cercetare, valorificare și conservare a patrimoniului de cultură*, în „Revista muzeelor”, an. VI (1969), nr. 5, p. 389.

Din informările obținute recent rezultă cu claritate că cea mai mare parte a manifestărilor educative, inițiate și susținute de muzee, se adresează tinerei generații. Faptul se înscrie plenar în politica partidului și statului nostru, susținută cu consecvență, atât pe plan intern, cit și pe plan internațional. Se colaborează pretutindeni cu organizațiile de pionieri și U.T.C.⁹, se organizează șantiere arheologice de tineret¹⁰ și se recurge, ca de exemplu la Bacău, la ghidarea, la unele monumente, de către elevi, special instruiți. La Muzeul județean din Brașov a fost întocmit un grafic de vizitare a muzeului de către grupuri de școlari, asigurându-se în felul acesta condiții optime de îndrumare. O experiență pozitivă se realizează prin lectoratele de elevi de pe lângă Muzeul de artă al R. S. România¹¹, iar la Acvariul din Constanța este stimulată acvaristica în rindurile elevilor și pionierilor.

Pretutindeni se constată o strinsă legătură cu școala, de diferite grade, dar se urmărește mai mult aspectul cantitativ, decît cel de eficiență instructiv-educativă. Exceptînd Muzeul de artă al R. S. România, unde se efectuează o valoroasă analiză psihologică privind tinerii vizitatori¹², la celelalte muzee studiul psiho-pedagogic rămîne un deziderat. Nu ar fi lipsită de interes crearea unui grup mixt, alcătuit din specialiști din muzee și învățămînt, care să studieze și să fundamenteze științific colaborarea sistematică dintre muzeu și școală. Acest colectiv ar urma să elaboreze propuneri concrete privind introducerea în programele analitice, planurile de învățămînt și în metodicele de specialitate a lecțiilor și seminariilor în muzee, a unor activități practice cu elevii și studenții, în cadrul unor acțiuni de cercetare și de conservare a patrimoniului muzeal, precum și a unor activități cu caracter educativ, legate de manifestările comemorative sau festive inițiate de muzee. Căci este incontestabil faptul că muzeul este o completare a procesului de învățămînt și nu un loc întîmplător de vizitare¹³.

În școli, în întreprinderi, case de cultură și cămine culturale, iar în ultimii ani și în afara granițelor țării noastre¹⁴, se organizează de către muzee expoziții temporare și itinerante. Tematica acestor manifestări este variată și reflectă, în bună măsură, bogăția patrimoniului muzeal, preocupările muzeelor în domeniul popularizării operei și activității unor personalități. De asemenea, un număr mare de expoziții este dedicat unor sărbătoriri naționale sau evenimente istorice. Făcînd o distincție între expozițiile temporare, alcătuite de cele mai multe ori din obiecte originale, și cele itinerante, executate în majoritate din fotocopii, facsimile, schițe etc., este de subliniat eficiența precumpănitoare a celor dintîi. Experiența Muzeului de istorie naturală „Grigore Antipa”, a Muzeului Brukenthal — secția de științe naturale — a Muzeului de artă al R. S. România, a Muzeului de istorie a municipiului București ș.a. a dovedit că organizarea unor expoziții temporare la sediul instituțiilor atrage o evidentă creștere a numărului de vizitatori. Totodată, devine posibilă expunerea unor colecții sau grupuri de obiecte care nu-și găsesc locul în expoziția permanentă. Expoziția temporară dă astfel nota de dinamism și noutate expoziției permanente.

În ceea ce privește expozițiile itinerante, ele sînt utile pentru cultura generală a masei de vizitatori. Tematica urmărită, forma de realizare grafică, componența exponatelor alcătuiesc aspecte viu disputate. Ancheta specială organizată în 1969—1970 arată că 10% din muzee folosesc, pentru organizarea expoziției itinerante, numai materialul complementar pe cînd un alt grup de instituții folosește numai obiecte muzeistice originale. Problema este complexă și ea frămîntă muzeologia romîncască. Date fiind condițiile de transport, de expunere, de securitate, este recomandabilă folosirea materialelor complementare bine stabilite din punct de vedere științific și estetic. Muzeologia noastră își găsește însă o formă propice de manifestare, în stadiul de față, mai mult prin expoziții temporare, etalate, indeosebi, la sediul muzeului.

Un fenomen nou, cu tendință de largă extindere, este muzeul sătesc. În județele Brașov, Sibiu, Constanța etc. aceste puncte muzeale sînt organizate sub directa îndrumare a muzeelor județene de specialitate. Părerile asupra acestor micro-muzee sînt împărțite: unii specialiști aprecîindu-le, pentru faptul că ele salvează unele obiecte istorice sau etnografice pe cale de dispariție¹⁵; alți factori de răspundere

⁹ N. Constantinescu, *Cît mai mulți pionieri și școlari prieteni ai muzeelor*, în „Revista muzeelor”, VI (1969), nr. 6, p. 506.

¹⁰ Raluca Simionescu, *Elevi pe șantiere arheologice*, în „Revista muzeelor”, VI (1969), nr. 6, p. 502—505.

¹¹ Marcela Săndulescu, *Forme ale relațiilor cu publicul la Muzeul de artă al R. S. România*, în „Revista muzeelor”, VII, (1970), 1, p. 33.

¹² Dr. S. Marcus și Anca Dabija, *Psihologia în sprînjinul îndrumării muzeale*, în „Revista muzeelor”, VII (1970), nr. 3, p. 221.

¹³ Elisabeta Ioniță, *Rolul muzeelor de istorie în activitatea școlară*, în „Revista muzeelor”, an. VI, (1969), 1, p. 43.

¹⁴ Silvia Zderciuc, *Din activitatea Muzeului de artă populară al R. S. România, în anul 1969*, în „Revista muzeelor”, an. VII (1970), 2, p. 287.

¹⁵ Cornel Irimie, *Două noi muzee sătești în județul Sibiu*, în „Revista muzeelor”, VI (1969), nr. 6, p. 621.

din rețeaua noastră muzeistică semnaleză grave neajunsuri, prin aceea că muzeul sătesc blochează de cele mai multe ori obiecte de preț, făcând aproape imposibilă intrarea lor în circuitul științific. La unele județe s-au organizat atari muzee sătești, fără să existe condiții minime de păstrare, de expunere și de evidență științifică. Pasiunea păgubitoare citeodată, a unor animatori locali, a dus la acțiuni de „braconaaj” aheologic, lucru extrem de grav pentru monumentele străvechi și vechi. De aici rezultă îndatorirea ca muzeele județene municipale și orășenești să vegheze cu cea mai mare exigență față de atari manifestări care, în loc să sporească patrimoniul cultural-național, prejudiciază vestigiile istorice sau rezervațiile naturale. Calitatea muzeelor sătești nu poate fi asigurată numai de pasiunea inițiatorilor lor, ci și de competența acestora. În general, nu trebuie aprobate astfel de puncte muzeale decit acolo unde există condiții de expunere și de securitate.

În etapa actuală, popularizarea muzeului în țara noastră se face printr-o varietate de mijloace vizuale și auditive ca: panouri, afișe, pliante, diapozitive, diafilme, cărți poștale ilustrate, articole în presă, emisiuni la radio și televiziune etc. Dar trebuie precizat că nu toate muzeele beneficiază de pliante, afișe, cărți poștale ilustrate; sînt foarte puține acelea care au diapozitive sau diafilme. Chiar instituțiile cu un număr mare de vizitatori ca: Acvariul din Constanța, Muzeul satului, Muzeul Bran ș.a., nu au aceste materiale de popularizare foarte solicitate, în special de oaspeții străini.

În general, gama materialelor de popularizare pe care muzeele le oferă vizitatorilor este restrînsă și aproape uniformă. Sînt foarte puține materiale color, lipsesc brelocurile, insignele, mulajele după obiecte de preț, obiecte ale creatorilor populari ect. deși unele posibilități există, altele fiind asigurate chiar prin Direcția muzeelor. O gamă tot mai variată ar satisface, pe de o parte, cerințele publicului iar, pe de alta, ar completa veniturile bugetare ale muzeului.

În întreaga sa activitate cu publicul, muzeul trebuie să se sprijine pe un grup de colaboratori voluntari, organizați în „Cercuri de prieteni ai muzeului”. Este de fapt un procedeu caracteristic întregii mișcări muzeistice. Prietenii muzeului au, în cele mai multe cazuri, o valoroasă contribuție, mobilizînd un public larg la manifestările muzeului, donînd obiecte de preț sau sesizînd descoperiri arheologice. Totuși, opinia lucrătorilor din muzeele noastre, asupra alcătuirii și activității acestor cercuri, este extrem de variată. În multe localități, prietenii muzeului sînt școlari din diferite clase, în altele sînt conducători de instituții, care, prin funcția lor, pot facilita munca muzeului, Sînt muzee care, în loc să primească un sprijin din partea cercului de prieteni, se sînt împovărate cu îndatoriri suplimentare.

Fără îndoială că abordarea formală a aceleia probleme nu poate duce decit la un rezultat modest. Prietenii muzeului sînt, indiferent de vîrsta și numărul lor, aceia care își manifestă dorința de a colabora și de a sprijini muzeul — în toate acțiunile lui. La rîndul ei, instituția muzeală iese în întîmpinarea prietenilor ei, asigurîndu-le o îndrumare, o bază de informare și un cîmp de manifestare. Îmbinarea unor preocupări reciproce stă la baza deplinei reușite a legăturilor dintre muzeu și cercul prietenilor lui.

Sondarea opiniei publice reprezintă, în momentul de față, o metodă de lucru eficientă și în activitate muzeologică. Cu toate că abia în ultimii ani s-au inițiat primele anchete publice, pe bază de chestionare, de către muzeele: de artă al R. S. România, de istorie a municipiului București, de istorie a Moldovei, din Sfîntu Gheorghe, Ploiești și Galați rezultatele au fost interesante dar nu pe măsura așteptărilor. Astfel, la una din anchetele Muzeului de artă al R. S. România au răspuns doar 18% dintre cei solicitați. Or, în aceste condiții este anevoios de a se trage concluzii judicioase. Acea comunitate spirituală între vizitator și exponate, iure public și muzeu, poate găsi în anchetă, în sondajul opiniei publice, o oglindire fidelă și un barometru orientativ.

Muzeul și publicul, această simbioză stabilită timp de decenii, își caută fogașe noi. Experiența bogată acumulată prin strădania muzeologilor noștri stă la baza activității creatoare a instituțiilor muzeale, aducînd totodată o valoroasă experiență pentru dezvoltarea muzeologică contemporane mondiale.

R E S U M E

Les auteurs Communiquent les résultats d'une étude plus ample sur les relations entre le musée et le public relevant en premier lieu le fait que la base de l'activité culturelle-éducative déployée par un musée est constituée par la dualité de l'exposition de base, son caractère dynamique, la valeur des objets exposés.

Les auteurs émettent ensuite des appréciations sur le système de guidage du public, appliqué dans nos musées, soulignant la nécessité de professionnaliser cette fonction, en prenant pour base la connaissance des catégories de public fréquentant ce musée. On énonce les formes d'activité culturelle-éducative pratiquées dans les musées de Roumanie, tout en proposant l'extension de celles qui présentent le plus d'intérêt.

P E 3 I O M E

Авторы сообщают результаты исследований связей музея — посетителя, отмечая, в первую очередь, что основной культурно-воспитательной работы, проводимой музеем, является уровень основной экспозиции, ее динамичный характер, ценность музейных экспонатов.

Далее авторы уточняют систему guidance в музеях нашей страны, подчеркивая необходимость специализации этого вида работы, исходя из категории посетителей. В статье перечисляются формы культурно-воспитательной работы в музеях Румынии и предлагается более широкое распространение самых интересных из них.